

بیهوشکردنی بربره‌ی پشت

ئەم نامیلکەیه باس لەوشتانە دەکات کە دەبێت بیزانیت کاتیک نەشتەرگەرێکت هەیه کە تیایدا سێکردنی بربره‌ی بەکار دێت.

لەلایەن پزیشکانی بیهوشکەر و نەخۆش و نوینەری نەخۆشەکانەوه نووسراوه، کە پێکەوه کار دەکەن.

ناوەرۆک

ئەم نامیلکەیه پروونکردنەوه دەدات لەسەر:

- سێکردنی بربره‌ی پشت چیه
- کە ی بەکار دێت
- لەبەر چی سێکردنی بربره‌ی دەکرێت سوودی هەبێت بۆ نەشتەرگەرێکەت
- چۆن کار دەکات و پێشبینی چی دەکەیت
- مەترسییەکان و بریار دانی-هاوبەش.

بربره‌ی چیه؟

زۆر جۆری نەشتەرگەری دەکرێت سێکردنی گشتی بۆ نەخۆشەکه بەکار بێت. بەلام بۆ نەشتەرگەرێکەکانی خوار کەمەر، لەوانەیه لەبری ئەوه دەرمانی بەنجی بربره‌ی پشت هەبێت. ئەمەش لە کاتیکدا یه کە تیایدا ماددەیهکی سێکەر له رێگه‌ی دەرزییکهوه دەر دێت له بەشی خوار موه‌ی پشت (واته لەنێوان بربره‌کانی خوار موه‌ی پشت). ئەمەش له کەمەر موه‌ بۆ خوار موه‌ بیهوشکردن دا بێن دەکات بۆ ئەوه‌ی له کاتی نەشتەرگەریدا هەست به هیچ نائارامییهک نەکەیت. لەه‌ل بەکارێنانی سێکەری بربره‌ی پشت ئەوا له کاتی نەشتەرگەرێکەدا بەئاگا دەبیت.

به شێوه‌یهکی ناسایی، کاریگەر بیه‌کانی سێکردنی بربره‌ی پشت بۆ چەند کاتژمێرێک دەمیننێوه. پاش ئەوه‌ی مادده سێکردنه‌که کاریگەری نهما دەتوانرێت دەرمانی تر به هەمان شێوه بەکار بێت بۆ کەمکردنی نازار.

له کاتی ئەم سێکردنی بربره‌یه ئەگەری هەیه:

- تەواو به ناگا بێت
- ئارام بێت – به بەکار هێنانی ئەو دەرمانانە‌ی که ئارامت دەکەن موه‌ یان خەوا‌لوت دەکەن، بەلام به تەواوی ناخه‌ویت و لەوانه‌یه ناگاداری دەور و بەرت بێت.

له همدنیک جۆری نەشتەرگەری، سەرکردنی بربەرەیی دەکریت بدریت پێش ئەوەی سەرکردنی گشتی بەکاربێت بۆ ئەوەی دواى نەشتەرگەریهکەت نازار کەم بکاتەوه.

زۆریک له نەشتەرگەریهکانى بەشى خوارەوهى جەستە گونجاوه بۆ سەرکردنی بربەرەى پشت، بە تايهەتى ئەوانەى کە نەشتەرگەری کونە کلێهەکانیان تێدایه.

سەرکردنی بربەرەى دەتوانریت بەتەنها بەکاربێت یاخود لهگەڵ سەرکردنی گشتی بۆ:

- نەشتەرگەری گشتی، بۆ نموونه، فتهەکان، نەشتەرگەری مایهسیری (پايل)، و نەشتەرگەری بۆ ریحۆله
- نەشتەرگەری ئیسک بۆ جومگەکان، وەک گۆرینی حەوز و ئەژنۆ، یان ئیسکی قاچ
- نەشتەرگەری لولهکانی خوین له لاق
- نەخۆشی ئافرهتان: همدنیک جۆری لابرنی مندالدا، پشکینی مندالدا، چاککردنەوهى خزانهکان
- نەشتەرگەری میزەرۆ: نەشتەرگەری پرۆستات، نەشتەرگەری میزدا، نەشتەرگەری ئەندامی زاوزی
- نەشتەرگەری شیرپەنجە له سک.

بۆچی بیهۆشکاری له رینگه بربەرەى پشتەوه؟

بە پشت بەستن بە تەندروستیت، بەکارهێنانی سەرکردنی بربەرەى ئەوانەى سوودی هەبیت بۆت. پزیشکی بیهۆشکاریهکەت باسی ئەم بابەتەت لهگەڵ دەکات و یارمەتیت دەدات بربەرەى بدهیت کە چی باشترینە بۆت.

سوودەکانی بیهۆشکاری بربەرەى به بەراورد لهگەڵ بیهۆشکاری گشتی بێدەچیت ئەمانەن:

- مەترسی کەمتری هەوکردنی سنگ دواى نەشتەرگەری
- مەترسی کەمتری تووشبوون بە خوین مەین له قاچەکاندا
- کەمتر کاریگەری نەرنی لهسەر سییهکان و هەناسەدان
- نازار شکینی باش دەستبەجی دواى نەشتەرگەری
- بێویستی کەمتر بۆ دەرمانە بەهێزەکانی نازار شکاندن کە دەبنە هۆی کاریگەری لاوهکی
- تیکچوون و رشانەوهى کەمتر
- گەرانهوهى زووتر بۆ خواردن و خواردنەوه له دواى نەشتەرگەری.

چۆن سرکردنى بربره يى نەجام دەدرت؟

- دەكرت سرکردنى بربره يى له ژوورى تايهت به سرکردن يان له ژوورى نەشتەرگەرى بکەیت. چاوت به ياریده دەرى بیهۆشکەر دەکەوتت که به شیکه لهو تیمه ی که چاودیریت دەکات.
- پزیشکی بیهۆشکەر يان ياریده دەر مۆنیتەر مکان به یه که وه ده به ستیتیه وه بۆ پیاوانه کردنى لیدانى دل و په ستانى خوین و ئاستى ئۆكسجين و هەر نامیریکى تر به پى پيوست.
- پزیشکی بیهۆشکەر هکەت سەر مەتا دەرزى به کار ده نینیت بۆ دانانى بۆریه کی پلاستیکى تەنک ('کانۆلايهک') بۆ خوینیه نەریک له ناو دەست يان قۆلتدا. ئەمەش رینگه به پزیشکی بیهۆشکەر هکەت دەدات که شله مەنیت پى بدات يان هەر دەرمانیک که رەنگه پيوست پى بیت.
- يار مەتیت دەدەن به شيوه يه کی گونجاو دابنریت بۆ بیهۆشکردنه که بربره يه که.
- لەسەر سیسه مەیک دادەنیشی لاقەکانیش له خوار تر لەسەر تەختیه ک، يان به لایه کدا پالده که ویت و هەردوو چۆکیشت بهر مو سینگت ده چه مینیتیه وه.
- تیمى سرکردن هەموو شتیکت بۆ باس دەکەن تا وه کو تو ئاگادار بیت چى پروودەدات.
- سەر مەتا مادده يه کی سرکردن دەدرت له پىست تا وه کو دەرزى لیدانه که ئاسانتر بیت. پزیشکه پسپۆر که له بواری سرکردن دەرزیه که دەدات له پشتت تۆش ده بیت هیچ جولیه ک نه که ییت تا وه کو ته و او ده بیت. په رستاریک يان کار مەندیکى تەندروستى له گەلت ده بیت و دلنیات ده کاته وه له کاتى دەرزى لیدانه که.
- هەندیک جار کاتتیه رى میزکردن (بۆریه کی نەرم بۆ دەرکردنى میز له میز لیدانت) له وانیه پيوست بیت. ئەگەر پيوست پى بوو، دواى ئەوه ی سرکردنى بربره ی پشت دەستى به کارکردن کرد، ده خریته نا وه وه.

ههست به چی دهکهم؟

سرکردنی بربرهیی زورجار نازارمهکی ههس و ههک و نهو نازهره وایه کاتیک پشکنینی خوین دهکهیت یاخود کاتیک کانیولا دادهنیت. کارمه که چند خولهکیک دهخایهنیت، بهلام نهگه کیشهت له پشتت ههبوو یان قهلمو بیت نهو لهوانیه کاتی زیاتر بخایهنیت. رهنکه له ههنیک حالهتدا چند ههولدانیک پیویست بیت.

- لهکاتی دهرزی لیدانهکهدا پندهچیت ههست به دهرزی و نازاری زور بکهیت له قاچهکانندا - نهگه نهو هرویدا، لهو بارمدا ههولیده ههنم بمینیتتهو و به پزیشکی بیهوشکاریهکه بلئیت.
- کاتیک دهرزی لیدانهکه تهو او دهبیت، داوات لیدهکریت به ریکی پالیکهویت نهگه به پیوهبوویت. کاریگری سرکردنی بربرهیی پشت دهردهکویت لهماوهی چند خولهکیکدا.
- یهکهم جار، رهنکه قاچهکانت و سکت ههست به گهرمی بکهن و داوتر سر ببن. ورده ورده ههست دهکهیت قاچهکانت قورستر دهبن و جولاندنیان نهستهم دهبیت. نههش تهو او ناساییه و مانای نهویه که دهرمانی بیهوشکاریهکه کاردهکات.
- کاتیک که سرکردنهکه به تهو او کاردهکات، تو ناتوانیت قاچهکانت بهرزکههتهوه یان ههست به نازار بکهیت له بهشی خواروهی لهشت دا.

تاقیکردنهوه دهکریت تا بزانییت بیهوشکاری بربرهیی پشتهکه کاریکردوه

پزیشکی بیهوشکاریهکه چند تاقیکردنهوهی ناسان دهکات بو نهوهی ببینیت نهگه بیهوشکردنهکه بهشیوهیهکی ریکوپیک کاردهکات، که نهمانه دهگریتهوه:

- رزاندنی شلهیهکی سارد و پرسیارکردن که نایا دهوانیت ههستی پی بکهیت لهسهر قاچ و سکت
- دهست لیدانی قاچ و سک به کههستهیهکی پاریزراو
- داوات لیدهکریت بو بهرزکردنهوهی قاچهکانت.

گرنگه تهریز بخریته سهس نهو تاقیکردنهوانه بو نهوهی پزیشکی بی هوشکاریهکه دلنیا بینهتهوه که بیهوشکردنهکه کاردهکات. پزیشکی بیهوشکاریهکه تنها لهو کاتهدا ریگه به نهشتهرگهیهکه دهکات کاتیک قایل بیت که بیهوشکاریهکه کاردهکات.

لهکاتی نهشتهرگهیهکهدا (تنها بیهوشکاری له ریگهیی بربرهیی پشتهوه)

- له هولی نهشتهرگهیهکهدا، تیمیکی تهو او له کارمهند چاودیریت دهکهن. نهگه بهئاگا بینهتهوه، خوینت پی دناسینن و ههول ددهن ناساییت بکهنهوه.
- پزیشکی بیهوشکاری و یاریدههری بیهوشکاری به دریزی نهشتهرگهیهکه چاودیری سهلامهتی و باشی تو دهکهن.
- دهریته نهشتهرگهیهکهوه. دهبیت بهپزیشکی بیهوشکاریهکه بلئیت نهگه شتیک ههبیت و ناسودهت بکات، وهک پشتیهکی زیاتر یان دهسکیک بو پشودانی دهستهکانت.
- پندهچیت ئوکسجینت پی بدریت، له ریگهیی ماسکی پلاستیکی سوکهوه، بو نهوهی ناستی ئوکسجین له خوینندا باش بیت.
- ناگاداری 'جموجلکانی' ناو هولی نهشتهرگهیهکه دهبیت، بهلام دهوانیت ناسودهبیت لهگهل پزیشکی بی هوشکاریهکهدا که ناگادارت دهبیت.

- دتونایت گون له موسیقا بگریت لهکاتی نهشتهر گریهکهدا. نهگر ریگت پی بدریت، موسیقا و هیدفوننهکته لهگهل خوت بهینه. هندیک یهکه هیدفون و موسیقا دابین دهکن له هولی نهشتهر گری دا.
- دتونایت لهگهل پزیشکی بیهوشکاری و یاریدهدهری بیهوشکاری قسه بکهیت لهکاتی نهشتهر گریهکهدا. نهمش بنده بهوموه که نایا دهرمانی هیورکهرهوت پندراوه یان نا.
- نهگر دهرمانی نارامکهرهوت پندرابوو لهکاتی نهشتهر گریهکهدا، نهوه نارام دهبیت و پیدهچیت خهالو بیت. پیدهچیت ومنهوز بدیهیت لهکاتی نهشتهر گریهکهدا، یان لهوانیه بهناگابیت له هندیک یان هممو کاتهکهدا. پیدهچیت بیرى هندیک یان هیچ یان هممو شتیکت ههبیت له کاتهی له هولهکهدایت.

بو زانیاری زیاتر لهسه سرکردن، تکایه پروانه نامیلکهه نووسراوی نیمه روونکردنهوهی بیهوشکردن که لهسه مالپهرهکهمان بهردسته: www.rcoa.ac.uk/patients/patient-information-resources/translations#languages

گرنگه ناگادار بیت که، تهناهنهت نهگر پلانی بهنجی بربرهی پشتیش بو نهشتهر گریهکته دانرابیت، لهوانیه هیشتا پیویستت به بیهوشکاری گشتی بیت نهگر:

- پزیشکی بیهوشکاریهکه نهتونایت له ریگه بربرهی پشتهوه بیهوشکردنهکه نهجام بدات
- بیهوشکردنهکه هینده کارنهکات له شوینهی نهشتهر گریهکته تیدا نهجام ددریت
- نهشتهر گریهکه نالوزتر بوو یان کاتی زیاتری ویست لهوهی چاوهروان کراوه.

پاش نهشتهر گریهکته

- زیاتر له چوار کاژیری پیویست دهبیت بو نهوهی بهتهواوی هوشت بیتوه. پیویسته به کارمندی قاوشهکه بلایت دهربارهی هر نیگران و دوو دلپهک نهگر ههتیت.
- نهوکاتهی ههستت بو دهگریتوه، ههست دهکته شتیکی تیژت پیادهچیت. پیدهچیت ناگاداری هندیک نارمهتی بیت له نهشتهر گریهکهدا وه دتونایت داوای نازارشکین بکهیت نهگر پیویست بوو.
- پیدهچیت لهسه قچهکانت باش نهوستیت کاتیک بیهوشکاریهکه کاریگری کهمههیتوه وه پیدهچیت سرئیشهیهکی سوکت ههبت نهگر پهستانی خونیت نزم بیت. تکایه داوای یارمهتی لهو ستافه بکه که چاودیریت دهکات کاتیک بو یهکهم جار له جیگاکته هلهدهستیت.
- دتونایت زوو دهست به خواردن و خواردنهوه بکهیت له داوای بیهوشکردن له ریگه سرکردنی بربرهی پشتهوه به بهراورد به بیهوشکردنی گشتی.

نورینگه ههلسهنگاندنی بهر له نهشتهر گری (ههلسهنگاندنی بهرای)

نهگر پیشوخت پلانی نهشتهر گریت بو دانراوه، دهکریت چهند ههفتهیهک یاخود چهند روژیک بهر له نهشتهر گریهکته بانگهیشت بکریت بو نورینگه ههلسهنگاندنی بهر له نهشتهر گری. هندیک جار، بو نهشتهر گری بچووک، پهستاریک پهوهندیهکی تهلهفونی لهگهل تودا نهجام دهوات بو نهوهی چهند پرساریکت لیبکات.

تکاپه ئەمانە لەگەڵ خۆتدا بەهێنە:

- لیستیک لە ڕەچەتەکانی ئیستات و دەرمانەکانت بە تەواوی پاکتەکانیانەوه
- ھەر زانیارییەک کە لەبەر دەستدایە دەربارە ی پشکنین و چارەسەریەکان لە نەخۆشخانەکانی دیکە
- زانیاری سەبارەت بەو کیشە تەندروستیانە ی کە دەکریت خۆت یاخود خانەوادەکەت لەگەڵ دەرمانی بێھۆشکردن ھەتانییت
- ھەر پێوانیکی فشاری خوین کە لەم دواییە کردبیت.

ئەگەر ھەر دەرمانیک بەکاربھێنیت بۆ کەمکردنەوی خەستی خوینەکەت، ئەوا گرنگر کە دەستە ی ھەلسەنگاندنی بەرایی ئاگادربین و گفتوگۆ بکەن لەسەر ئەو ناخۆ پێویستە تۆ بوەستیت لە بەکار ھێنانی ئەم دەرمانانە بەر لە نەشتەرگەرییەکەت ڕەنگە تۆ چاوت بە پزیشکی بێھۆشکردن بکەویت لە کلینیکەکە. بەپنجوانەوه، لە نەخۆشخانە چاوت بە پزیشکی بێھۆشکردن دەکەویت لەرۆژی نەشتەرگەرییەکەت.

مەترسی و بێھۆشکردن

مادە بێھۆشکەرە نوێیەکان زۆر سەلامەتن. ھەندیک کاریگەری لاوەکی باو ھەیە بە ھۆی دەرمانی بێھۆشکردن یان ئەو کەل و پەلانی بەکار دێن کە بە گشتی مەترسی زۆر جدی نین و زۆر نامیننەوه. مەترسییەکان زۆرن و بەپێی کەسەکان و پرۆسەکە و بەکار ھێنانی تەکنیکی بێھۆشکردنەکە دەگۆرین.

پزیشکی بێھۆشکردنەکە گفتوگۆ و باسی ئەو مەترسییە تەندروستیانەت لەگەڵدا دەکات کە پنیوایە گرنگن بۆ بارودۆخت. تەنھا لەحالی تێکدا باسی مەترسییە ناباوەکانت بۆ دەکەن کە پەيوەندیدار بن پیتەوه.

ھەندیک مەترسی دیاریکراوی پەيوەندیدار ھەن بە سکرکردنی درکەپەتک، بۆ نمونە، سەرئێشەپەکی قورس و تیکچوونی دەمارەکان. ئەگەر ئارزوو دەکەیت وردەکاری زیاتر بخوینیتەوه دەربارە ی مەترسیەکان تکاپە سەردانی

www.rcoa.ac.uk/patients/patient-information-resources/translations#languages

دەرکردنی بریارەکانی-ھاوبەش

بریارەکانی-ھاوبەش دانیایی دەدات کە تاکەکان پشتیوانی دەکرین لە ھەلبژاردنی ئەو بریارانە ی گونجاون بۆیان. پرۆسەپەکی ھاوبەشانەپە کە تێیدا شارەزاپەکی تەندروستی پشتیوانی بۆ نەخۆشیک دەکات تا بگەنە بریاریک دەربارە ی چارەسەرەکە ی.

گفتوگۆکە ئەم بابەتانە لەخۆ دەگریت:

- شارەزایی پزیشکەکە، وەک ھەلبژاردە ی چارەسەر، بەلگە، مەترسییەکان و سوودەکان
- ئەو ی کە نەخۆشەکە لە ھەمووان باشتر دەزانیت: خواستی خوین، حالەتی کەسی، ئامانجەکان، بەھاکان و باوەرەکان.

زانیاری زیاتر بدۆزەوه لە: www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

ئەمانە چەند کەم مستەپەکن کە دەتوانیت بەکاری بھێنیت تاکو زۆرترین سوود لە گفتوگۆکان وەر بگریت لەگەڵ پزیشکی بێھۆشکردن یان ستافی ھەلسەنگاندنی پیت نەشتەرگەری:

هەلبژاردنی پیکهاتەهی ویسلی یوکهی بران
ئەمە وەک وەبیر هینانەوهیەک بەکار بهینه بو پرسیار کردن دەر بارەهی چارەسەر.
https://bit.ly/CWUK_leaflet

خزمەتگوزاری تەندروستی نیشتمانی سی پرسیار دەکات
لەوانەیه چەند هەلبژاردەیهک هەبیت دەر بارەهی خزمەتگوزاری تەندروستی.
https://bit.ly/NHS_A3Qs

ناوەندی چاودیری پیش نەشتەرگەری (CPOC)
CPOC وینەهی جولای بەر هەمەیناوه بو روونکردنەوهی بریار دانی-هاوبەش.
www.cpoc.org.uk/shared-decision-making

ئەو پرسیارانەهی که رەنگە حەزبکەیت بیانپرسیار

ئەگەر پرسیاارت هەبوو دەر بارەهی دەرمانی بیهۆشکەر دناکەت، بینووسەر موه (دەتوانیت ئەم نمونانەهی خوار موه بەکار بهینیت و تیبینی
خۆتی بو زیاد بکەیت لە بۆشاییەکانی خوار موه). ئەگەر ویستت قسە لەگەڵ پزشکی بیهۆشکردن بکەیت بەر لە روژی
نەشتەرگەریکەت، ئەوا پەيوەندی بە تیمی هەلسەنگاندنی پیش نەشتەرگەری بکە که دەکریت بتوانن پەيوەندی تەلەفونیت بو ریکبەن
لەگەڵ پزشکی بیهۆشکردن یان بتوانن چاوت پنی بکەویت لە تۆرینگە.

1. سوود و زیانەکانی سرکردنی درکەپەتک چین بو من؟
2. نایا هیچ هەلبژاردەیهکی جیگرمو هەیه بو سرکردنی بربرەهی پشت؟

راگه‌یاندنی یاسایی

باره‌یهوه بدهین. ئیمه پشبینی ئهوه ناکهین ئهم زانیارییه گشتیانیه ولامده‌روهی ههموو پرسیارنیکتان بن و هه‌لگری ههموو ئهوه شتانه‌ی بۆ ئیوه گرینگن. باشتروایه بریاره‌کانتان و هه‌ر جۆره نیگه‌رانیه‌کانتان به تیمی پزیشکی خۆتان رابگه‌یه‌نن و ئهم بروشوره وهک رینوینیک به‌کار بێنن. ئهم بروشوره باشترو وهک تاکه سه‌رچاوه‌ی ئامۆژگاری له‌به‌ر چاوه‌ نه‌گیریت. نابیت بۆ مه‌به‌ستی تیجاری و پشهی به‌کار به‌ئیریت. بۆ ئاشکرکردنی ته‌واوه‌تی، تکایه کرتیه‌هک لیره

بکهن (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani)

ههموو وه‌رگه‌رانه‌کان له‌لایه‌ن گرووپی «وه‌رگه‌رانی بێسنوو» (ناماده‌ده‌کرین و تیکسته‌کان له‌ رووی کوالیتیه‌وه پێداچوونه‌وه‌یان بۆ ده‌کریت بۆ ئه‌وه‌ی تا ئه‌وه‌ جیه‌ی بکریت بێ هه‌له‌ بن، به‌لام دیسان ئه‌گه‌ری ئه‌وه هه‌یه هه‌ندیکیان هه‌له‌یان تیدا بیت یان زانیارییه‌کان به‌ دروستی وه‌ر نه‌گیر

پیمان بلی که رای تو چیه

ئه‌گه‌ر هه‌ر سه‌رنجیکتان هه‌یه تکایه به ئیمیل بۆمان بننن بۆ: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG

020 7092 1500

www.rcoa.ac.uk

چاپی شه‌شه‌م، نیسانی 2023

ئهم نامیلکه‌یه پاش به‌رواری چاپکردن و ده‌رچوونی، له‌ ماوه‌ی سێ سالددا پێداچوونه‌وه‌ی بۆ ده‌کریت.

© 2023 Royal College of Anaesthetists

ده‌کریت ئهم نامیلکه‌یه وینه‌ی لیه‌ره‌ بگه‌ریت بۆ دروستکردنی بلاوکراوه‌ی زانیاری نه‌خۆش. تکایه‌ ناماژه به‌م سه‌رچاوه‌ ره‌سه‌نه‌ بده. ئه‌گه‌ر ده‌ته‌ویت به‌شیک له‌ نامیلکه‌یه له‌ بلاوکراوه‌یه‌کی تر دا به‌کار به‌ئیریت، پێویسته سوپاسنامه‌ی گونجاو بدریت و لوگو و براند و وینه و وینۆچکه‌کان لابهرین. بۆ زانیاری زیاتر، تکایه په‌یوه‌ندیمان بۆه بکهن.